

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg Search

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Ikke alle knuder er til for at blive bundet op – Gunnhild Øyehaug KNUDER

Af

[Magnus Friis](#)

– 6. juli 2018 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Højdepunkter](#), [Noveller](#), [Skønlitteratur](#)

Øyehaug binder karakterer og noveller sammen med en begejstrende uforudsigelighed, så man får øje på det fine og det sjove i alt det uløseligt svære.

Citat

Hjorten stod i skovbrynet og var ulykkelig. Den havde det som om der ikke var nogen mening med noget som helst, at den bare kunne give op. Her går jeg, dag ud og dag ind, tænkte hjorten, og der er ingen der ser mig. Er jeg usynlig, eller hvad? Det troede den ikke. Her går jeg og kunne forandre menneskeskæbner hvis nogen så mig, men der er ingen der ser mig. Her går jeg og er en hjort, og så er der ingen der er interesseret. Det er *meningen* at jeg skal være svær at se, det ved jeg godt, jeg skal snige mig rundt i skovene og ikke blive set. Det er disse livsvilkår jeg nu er ulykkelig over. Jeg vil ses. Jeg har stillet mig i et skovbryn. Jeg er klar til blikke, til skud. Hvis ikke nogen snart ser mig, gør jeg noget drastisk, jeg mener det. Netop nu er det som om jeg er lukket inde i et hjortemønster. Åh, jeg ville så gerne forandre alting, blive en anden, noget helt andet. Åh, tænk om jeg kunne have været et rådyr, en elg.

I 1970 udgav den skotske psykiater R.D. Laing en lille genrehybrid forklædt som digtsamling. Den handlede om menneskelige forviklinger. Bogen opnåede kultstatus for Laings evne til at destillere komplekse relationsmønstre ned i korte, helt klare digte, der i form lå mellem matematisk formel og zen koan. Et af digtene i starten af samlingen lyder sådan her:

– Hans er ulykkelig over at Grete er ulykkelig
Grete er ulykkelig over at Hans er ulykkelig
over at Grete er ulykkelig over at Hans er ulykkelig
over at Grete er ulykkelig

Digtsamlingen fik titlen KNUDER (på engelsk KNOTS, også ordspil på *nuts*: skør). KNUDER er også titlen på Gunnhild Øyehaug's nyeste novellesamling på dansk, oversat fra norske KNUTAR (2012) og DRAUMESKRIVER (2016) af Sara Koch. Tilfældighed eller ej; det er svært ikke at se oplagte ligheder mellem Laings digte og Øyehaug's noveller. Begge bøger handler om mennesker, der forvilder sig ud i umulige situationer med andre mennesker. Men hvor Laing kirurgisk-instruktivt blotlægger knuderne for sin læser, inviterer Øyehaug os med åbenlys begejstring ud i forviklingerne sammen sine karakterer. Det er sjovt og skarpt, skiftevis gakket ud i det absurde og glimtvis rørende.

Utro rumvæsener der kommunikerer ved at printe billeder ud af hovedet befinder sig side om side med frustrerede ægtemænd, koner og kærestes, en række kendte navne som Julio Cortazar, Mona Lisa, Maurice Blanchot og Rimbaud, en pige der gruer for at spille klaver for bedstefar, og én der stikker ubehjælpsomt af hjemmefra. Og så en enkelt hjort, der ikke føler sig set. Et gennemgående tema er alt det usynlige og besværlige der foregår i os, som andre ikke ser, men som vi bare føler og føler og føler.

I en af novellerne følger vi en midaldrende, gift kvindes tiltagende neurotiske tanker gennem en kedelig hverdag. En aften hemsøges hun – mens hun rydder op efter

Fakta

- Forfatter: Gunnhild Øyehaug
- Titel: KNUDER
- Originaltitel: KNUTAR & DRAUMESKRIVAR
- Oversat af: Sara Koch
- Sider: 248
- Pris: 225
- Forlag: Rosinante
- ISBN: 9788763855105

[Køb hos Plusbog.dk](#)

Tidligere udgivelser

- [UNDIS BREKKE \(2016\)](#)

Billeder

aftensmaden – af søsteren til en mand, hun havde en affære med, da hun var ung. Manden tog efterfølgende sit eget liv, siger søsteren anklagende, og kvinden, der bare har ventet på at hendes synder skulle indhente hende, bryder sammen. Det er en gammel og umulig skyldfølelse, men lige så hurtigt søsterens genfærd ankom, er det væk igen. Forudret konstaterer kvinden, at hun flydende kan bevæge sig gennem husets ydermure, og svæver ud til, og op i, en ensomt lysende lygtepæl: 'Jeg havde behov for at lyse, bare være en lygtepæl, oplyse vejen for andre, bare fyldes op med lys, gøre noget helt enkelt: lyse.' Efter et kvarters tid kommer hun ned igen, og må låse sig tilbage ind med nøglen under måtten.

Præcis når det personlige synes spændt til bristepunktet, viser universet sig pludselig sært porøst. Gennem hele bogen fornemmer man, at det lige så godt kan være verden omkring dem, som personer selv, der giver efter under pres. Det betyder, at det skarpe skel mellem indre og ydre, har det med at kollapse. Selv når en UFO klædt i blomstret sofabetræk lander i en baghave, når hovedpersonen er en hjort, eller når handlingen udspringer sig i rummet, så handler teksterne alligevel aldrig om andet, end mennesker kludret ind i andre mennesker.

Øyehaug's evne til at føre hverdag og personer ud i absurde hjørner, giver mindelser til både Stine Pilgaards [LEJLIGHEDSSANGE](#) og Peter Adolphsens SMÅ HISTORIER. Men hun skriver skarpere, mere konsistent og formbevidst end Adolphsen, og mindre vrængende og med lidt flere toner at spille på end Pilgaards LEJLIGHEDSSANGE.

Den danske udgivelse består af to norske novellesamlinger, udgivet med fire års mellemrum. De to samlinger går tone- og typemæssigt næsten umærkeligt ud i ét. På den måde passer de fint i en enkelt bog. Men jeg kan ikke lade være med at tænke, at novellesamlingerne havde godt af de fire års mellemrum. For med tekst der gør så kraftig brug af toneleje og humor, risikerer man på et tidspunkt at blive en smule mæt.

Novellerne har en enorm rygvind og en ekvilibristisk fornemmelse for tone, tempo og fortælleposition. Bedst som man tror, at man er landet i en novelle om en ensom kvinde i tredjeperson, snubler den ned i hendes halvparanoide førsteperson af en kæreste. Den fortællestemme man troede var køligt observerende viser sig at være alt andet. Ligesom karaktererne, vikler også novellerne sig på overraskende vis ind i hinanden på tværs af bogen. Situationer, beskrivelser eller personer fra ét sted, går igen et andet, hvor de sår tvivl om, eller supplerer, den forrige læsning. Det holder læseren til ilden, og knytter bogen elegant og utvungent sammen.

Synes godt om 6 personer synes godt om dette. Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

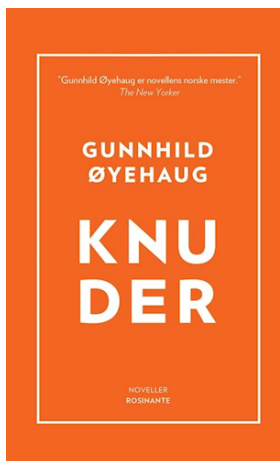
Nyeste anmeldelser i kategorierne [Noveller](#),

- [Underholdende, overfladisk magi – Pasi Ilmari Jääskeläinen DEN SKINBARLIGE SANDHED OM LUMIKKOS LITTERÆRE SELSKAB](#) · 18-06-2018
- [Andres øjne tæt på – Emma Bess MØDRE DØTRE SØSTRE](#) · 24-04-2018
- [Pantsatte sjæle – Connie Palmén DU SAGDE DET SELV](#) · 04-02-2018
- [Relationernes landskab – Peter Højrup TIL STRANDEN](#) · 21-01-2018
- [Fodbold og bogmesse – BOGFORUM i Bella Centret og LANDSKAMP på Café Runddelen](#) · 20-11-2017

Læs også

- [Hjerter må ikke lukke sig – Geir Gulliksen HISTORIE OM ET ÆGTESKAB](#) · 20-06-2017
- ['Dit tab gør mig ondt' – Caroline Albertine Minor VELSIGNALSER](#) · 31-05-2017
- [Hør min frygtelige historie! – Hassan Blasim TOSSEN FRA FRIHEDSPLADSEN](#) · 09-01-2017
- [Novellen er et bur på udkig efter en fugl – Ali Smith DEN FØRSTE PERSON OG ANDRE HISTORIER](#) · 21-09-2016
- [Skarp satire og skønne rytmer – Virginia Woolf: KEW GARDENS](#) · 10-11-2015

Tags: [Gunnhild Øyehaug](#), [humor](#), [hverdagsabsurditeter](#), [metafiktion](#), [Norsk](#), [noveller](#)

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

Om Magnus Friis

Magnus Friis er født 2. januar 1990, og er derfor, med undtagelse af 1. januar, altid præcis ti år ældre end vores nuværende årtusinde. Han er uddannet cand.mag og har tidligere været frivillig i bogbutikken ark books i Møllegade. Han er først for relativt nyligt kommet sig over en instinktiv uvilje mod dansk litteratur, som mange års håbløs danskundervisning i folkeskole og gymnasium prentede i ham med syvtoommersøm. For nyligt begejstrede han sig eksempelvis igennem en masse Johannes V. Jensen. Tænk at dansk kan alt det!

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive publiceret. Krævede felter er markeret med *

Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet